

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání LMŠ Třešňovka

MOTTO: Čím víc světu kolem sebe rozumíš, tím sebejistěji se v životě cítíš

Účinnost od 1. 9. 2024

Schváleno ředitelkou školy Mgr. Radanou Šimčíkovou dne: 28. 8. 2024

ŠVP vypracoval kolektiv pedagogů LMŠ a ředitelka školky na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP) a dalších metodických zdrojů.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Tehov

Sídlo: Svatojánská náves 78, 251 01 Tehov

Ředitelka: Mgr. Radana Šimčíková

Telefon škola: 323 640 573

E-mail: reditelka@zstehov.cz

ID dat. schránky: 6jhms4s

Telefon LMŠ: 602 596 090

Web: www.zstehov.cz

IČO: 75034182

DIČ: CZ75034182

IZO MŠ: 181055112

Org. číslo školy: 52238

REDIZO: 600052338

Kapacita: 16 dětí

Zřizovatel MŠ a LMŠ Tehov: obec Tehov, Panská 107, 251 01 Tehov

Telefon: 323 640 722

E-mail: ou@tehov.cz

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

LMŠ se nachází v klidové části obce, kde byl již od roku 1953 třešňový sad. V okolí LMŠ se nachází rozlehlé louky a lesy, které využíváme ke každodennímu pobytu venku. Tehov je obec v nadmořské výšce 470 m n. m. v okrese Praha-východ patřící pod Středočeský kraj. Nachází se v Ladově kraji a je součástí putování Kocoura Mikeše.

Vzhledem k nádhernému přírodnímu prostředí a stále se narůstající demografické křivce je v obci stále větší počet dětí předškolního věku a rodičů, kteří hledají alternativu k standardní mateřské škole. Maximální počet dětí v LMŠ je 16.

Prostředí vesnice, blízkost běžného venkovského života, lesy kolem, prostředí Říčanského potoka z jedné strany, prostředí potoka Rokytka či několika místních rybníků (Panského, Lada I, Lada II, Doubí) – to vše nabízí dětem lesní mateřské školy rámec, kde může probíhat jejich vzdělávání a výuka v Lesní mateřské škole „Třešňovka“ v obci Tehov.

Zázemí LMŠ je situováno na pozemku, který je obklopen třešňovým sadem a loukou. Kryté zázemí tvoří teepee a dřevěná klubovna s terasou a sociálním zařízením. Sociální zařízení je jednoduché. Je zařízeno umyvadlem s tekoucí teplou a studenou vodou a dvěma splachovacími záchody z nichž jeden má dveře na zahradu. Na obou toaletách jsou umístěny malé elektrické přímotopy.

V zázemí klubovny tráví děti dle počasí čas svačiny i čas oběda a také odpočinek na vlastních matracích s vlastní dekou a polštářem. V případě hezkého počasí je možnost svačit i obědovat na zastřešené terase.

Klubovna je rozdělena na část se šatnou a dále pak na společný jídelní, pracovní a odpočinkový prostor. Prostor je vybaven stoly a židlemi, které slouží k pracovní i výtvarné činnosti v době špatného počasí a také ke stolování. Místnost je vytápěná kamny na dřevo, kolem kterých je ochranná zábrana.

V policovém systému jsou uloženy didaktické materiály, výtvarné materiály, pracovní pomůcky, hračky a knihy.

V šatně má každé dítě úložný box a v něm svoje osobní věci (náhradní oblečení). V prostoru pod úložnými boxy je lavička, která slouží k přezouvání a pod lavičkou je prostor na holínky dětí. V šatně se také nachází prostorný botník na boty dětí a dostatečné množství háčků. Batohy si děti věší na háčky umístěné venku na klubovně.

Na zahradě se nachází výše zmiňované teepee, které slouží jako zázemí při dopoledních i odpoledních aktivitách zejména v zimním období, či v případě nepřízně počasí a také k volné hře dětí. V prostoru oplocené zahrady mají děti k dispozici blátivou kuchyňku, pískoviště, hliněný kopec, prostor pro volný pohyb. Na zahradě máme dva vyvýšené záhony, o které společně s dětmi pečujeme a také dřevěnou nádobu na dešťovou vodu.

Pro ranní kruh využíváme obecní zastřešený altán, který leží v těsné blízkosti školky. Altán využíváme také ke vzdělávacím činnostem při nepříznivém počasí a k volné hře dětí.

O celé zázemí i zahradu pečují děti společně s pedagogy v rámci každodenního programu. Sečení a opravy je zajištěno s pomocí obce.

Dostupnost LMŠ:

S přihlédnutím k ročnímu období je dostupnost LMŠ bezbariérová.

Lze přijít od ZŠ a MŠ Tehov (cca 10 minut cesty) po panelové cestě kolem kostela, a to pěšky i s dítětem či kočárkem. Dále je možnost přivést dítě do LMŠ autem do ulice Na Hůře, zde zaparkovat a dítě dovést cestou do LMŠ.

2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2.1 Filosofie školy, vzdělávací cíle a záměry

Program LMŠ se zaměřuje na potřeby dětí a preferuje demokratický způsob výchovy založený na partnerském vztahu rodiny a školy. Dítě je chápáno jako jedinečná individualita a mateřská škola je mu vstřícným a motivujícím partnerem.

Převážná většina programu probíhá celoročně a za každého počasí venku (zahrada, přilehlé lesy, okolní louky). Přírodu vnímáme jako přirozené, tj. člověkem nepřipravené prostředí, které samo o sobě nabízí prostor pro kreativitu, rytmus a harmonii. V lese člověk přirozeně vnímá střídání ročních období, počasí, rytmus přirozeného světla a kontakt s přírodními živly a také to, jaký vliv to má na nás samotné. Proto jsme náš program přizpůsobili koloběhu roku a tradicím.

Hlavním cílem výchovně – vzdělávacího procesu je rozvoj sociálních vztahů spolu s rozvojem aktivity a tvořivosti dítěte. Pedagog s dítětem komunikuje respektujícím způsobem, vytváří bezpečné prostředí a snaží se v daný okamžik rozvíjet to, co dítě právě potřebuje a kam směřuje. Je pro nás důležité vytvořit pro děti bezpečný a zdravý prostor s jasnými a čitelnými hranicemi plný přijetí a láskyplného přístupu, kde se děti i dospělí cítí dobře a bezpečně a kde se děti mohou svobodně dle svých potřeb a možností vyvíjet.

Vedeme děti k vědomé práci s chybou (můžu se splést, nemusím vědět), umožňujeme dětem zažít si bezpečné riziko (krokový přístup k bezpečné práci s opravdovými nástroji – nožík, škrabka, lezení na stromy) a bezpečně poznávat a zkoumat své vlastní hranice.

Každodenní pohyb, procházky, výlety a volná hra v lese dětem nabízí nenucenou možnost rozvoje hrubé i jemné motoriky, k čemuž se pojí i přirozený vývoj řeči. Důraz klademe na rozvoj kompetencí k životu, vůle, sociálních dovedností a na podporu důvěry dítěte v sebe sama. Šťastné a radostné dětství vnímáme jako základ pro dobrý život, naše filosofie stojí na úctě k jedinečnosti, na respektu k jinakosti a podpoře důvěry v sebe sama, také na podpoře radosti ze života (všechno má řešení), na přijetí a důrazu na kvalitu mezilidských vztahů.

Přirozeně směřujeme k ekologické výchově a trvale udržitelnému rozvoji. Děti si každodenním pobytem venku v lese, na zahradě, na loukách tvoří pozitivní vztah a respekt k přírodě a ke všemu živému. Díky trávení času v lese, který je otevřenou náručí plnou dobrodružství, kreativity a objevování, a bez kupovaných hraček, podporujeme v dětech fantazii a jejich spontánní tvořivost. Podporujeme zdravý a ekologický životní styl.

Důležitý je pro nás pravidelný rytmus, střídání akce a klidu, plynutí aktivity a odpočinku. Jako velmi důležitý a nepostradatelný prvek je pro nás volná hra.

Volná hra

Volnou hru podporujeme a poskytujeme pro ni dostatek prostoru a času. Volnou hru vnímáme jako svobodu a otevřené možnosti vyzkoušet si, co jinde a jindy nezažiju, zjistit bezpečně svoje hranice i být sám za sebe a oddechnout si od světa povinností, který je řízen, ať chceme nebo ne, dospělými.

Organizované aktivity

Organizované aktivity zahrnují práci s výtvarným materiálem, práci s přírodním materiálem, práci s nástroji (bezpečné riziko), vyprávění a dramatizace příběhů, básniček a písní. Řízený pohyb, práce s demonstračními obrázky k jednotlivým tématům.

Tvořivá hra

V naší LMŠ jsme zavedli ve spolupráci s Muzeem Říčany metodu „tvořivé hry“. Všichni pedagogové se zúčastnili letní školky pořádané Muzeem Říčany, která byla na „tvořivou hru“ zaměřená. Ve školním roce 2023/2024 jsme se účastnili s dětmi ukázkových hodin s Kočkou Vločkou, které byly zaměřeny na seznámení a práci s přírodním materiálem, na správné používání pracovních nástrojů a také na správné postupy při práci.

Tato metoda umožňuje dětem používat opravdové nástroje, tvořit z přírodních materiálů a uplatňovat vlastní nápady. Děti jsou seznámeny s bezpečnostními pravidly a klademe důraz na jejich dodržování.

Neděláme práci za děti, klademe důraz na proces tvoření, nikoli na výsledek, a umožňujeme dětem si se svými výrobky libovolně hrát.

Naším cílem je „tvořivou hru“ zařazovat do vzdělání alespoň 1x týdně a také získat status „Tvořivé školky“.

Předškolní přípravě se věnujeme každý den podle potřeb dětí v rámci aktivit zařazených do běžného chodu dne. Zároveň se věnujeme také soustředěné předškolní přípravě zaměřené na cílený rozvoj klíčových kompetencí předškoláka. Součástí našeho každodenního programu jsou písničky, básničky, pohybové hry i logopedická cvičení.

Dětem jsme průvodci jejich světem, i světem dospělých, a kontinuální prací na našem profesním i osobním rozvoji, čerpáním inspirace z různých zdrojů i sdílením vytváříme pro děti jak připravenou, tak spontánní nabídku trávení času a prostor pro přirozený a klidný vývoj a naplňování potřeb.

Záměr:

- Zažádat a získat status „Tvořivá školka“

2.2. Formy a metody práce

Pedagogický přístup:

Naše LMŠ má přehledný a pravidelný rytmus, ve kterém má dítě dostatek prostoru a času pro svou volnou hru. Z pozorování dětské volné hry vychází nabídka dalších činností.

Dítě tak může přirozeně posilovat vlastní vůli, nachází vlastní limity a rozvíjí potřebné oblasti. Děti vzájemně mezi sebou přirozeně komunikují a nesou zodpovědnost za vlastní jednání. V tomto procesu je pedagog průvodcem.

Pedagogická koncepce je založena na myšlence „s dětmi venku za každého počasí bez zdí a plotů“, a je zaměřena na plnohodnotný rozvoj rozmanitých lidských vlastností a sil a na využití rozmanitého přírodního prostředí zahrady a blízkého lesa.

Zájmy a potřeby dětí jsou pro nás důležité a zajímáme se o ně. Komunikace s dítětem probíhá na partnerské úrovni. S rodinou dítěte úzce spolupracujeme. Vnímáme rodiče a vzorce chování v rodině dítěte. Usilujeme o demokracii v rodičovské i dětské komunitě.

Dítě je jedinečná osobnost a škola jej může podporovat a motivovat. Aktivitu a tvořivost dítěte podporujeme. Vytváříme pro dítě vhodné a bezpečné prostředí k jeho vývoji. Naším cílem je, aby na konci předškolního období mělo dítě osvojené základní kompetence pro život – samostatnost, sociální citění, fyzickou a psychickou zdatnost, zdravé sebevědomí. Chceme, aby dokázalo rozlišit a rozvíjet svoje dovednosti a zájmy. Dítě má v naší mateřské škole dostatek prostoru pro volnou hru, při níž může rozvíjet svou fantazii, spontánnost, tvořivost.

Metody a formy výchovného působení, které pedagog používá při práci s dětmi:

- **metody prožitkového učení** – hlavními znaky tohoto učení jsou spontaneita, objektivnost, tvořivost, radost z poznávání, komunikativnost a aktivita
- **podpora přirozeného pozorování, experimenty** – pedagog podporuje dítě v jeho přirozené zvědavosti
- **volná hra** – snažíme se umožnit dostatek prostoru ke spontánním činnostem a volné hře, jedná se o nejpřirozenější způsob učení a základní potřebu předškolního věku. Cílevědomě zařazuje i společné hry s danou tematikou, je to pro nás důležitá součást dne a je pro nás důležité dětem poskytnout dostatek prostoru a času i na to hru dohrát
- individuální přístup k dítěti s pochopením a respektem k jeho možnostem
- **rituály** - každý den v lese je doprovázen rituály, které dávají dětem jistotu a hranice. Využíváme přirozenou potřebu rytmu a opakování – rozdělení dne, týdne, měsíce i roku. Děti se lépe orientují v čase, střídá se napětí a uvolnění
- **komunitní kruh** - skupina se setkává při společném posezení a vítání dne v kruhu, děti zažívají pocit společenství, bezpečí a důvěry, sdílejí své názory a pocity, kultivují komunikaci a vztahy s druhými
- **drama-terapeutické metody** – děti provází loutka – která pomáhá při adaptaci nových dětí, děti se učí projevat vlastní pocity pomocí divadla, zařazovány jsou dramatické hry s tematikou ze života zvířat, dramatizace příběhů a pohádek, také situací, které v denním kontaktu dětí vznikají a mohou být pro děti složité.
- **řízené vzdělávací aktivity** – škola dětem připravuje vzdělávací prostředí a aktivity. Děti si z této nabídky individuálně a svobodně volí.
- **cílené vzdělávací činnosti** – organizují se během dne individuálně, skupinově nebo s celou třídou
- **kooperativního učení** - skupina je věkově heterogenní, podporujeme komunikaci s dětmi, vedeme děti k vzájemnému řešení konfliktů a k jejich přirozené potřebě spolupracovat

- **přirozené životní situace** – navazujeme na předchozí zkušenost, přirozený prožitek, kulturní zázemí, uchopitelnost a srozumitelnost světa, opakování a součást denních rituálů

Dalšími metodami jsou:

- pohybové činnosti
- výtvarné činnosti
- praktické a manuální činnosti
- dramatické činnosti
- hudební činnosti
- podpora vlastního úsudku a práce s chybou
- situační učení

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní vzdělávání v LMŠ:

V LMŠ je pedagogická a výchovná činnost soustředěna zejména do čtyř základních oblastí tak, aby se děti v naší škole cítily dobře a odcházely dobře připravené na další školní docházku do Základní školy.

- Poradenství a pedagogická diagnostika v LMŠ s úzkou spoluprací s PPP Říčany
- Školní zralost a připravenost s důrazem na logopedickou přípravu
- Dětský svět je plný dobrodružství, fantazie a tvůrčích výprav
- Klíčové kompetence, které reagují na změny ve společnosti a připravují děti tak, aby v těchto situacích obstály (wellbeing, digitální kompetence, online výuka, válečná situace apod.)

Poradenství a pedagogická diagnostika v LMŠ s úzkou spoluprací s PPP Říčany

V průběhu předškolního vzdělávání dbáme na výchovné a vzdělávací podmínky učení a vytváříme předpoklady pro prohlubování vzdělávání tím, že maximálně podporujeme individuální rozvojové možnosti dětí. Je naším cílem umožnit tak každému dítěti, aby se dostalo k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná. Toto vše konzultujeme průběžně s rodiči dítěte během osobních konzultací a v případě potřeby dáváme doporučení na vyšetření např. ve specializovaném odborném pracovišti Pedagogicko-psychologické poradny v Říčanech, se kterou úzce spolupracujeme. Jsme přesvědčené, že včasná diagnostika umožňuje dítěti i případné dílčí opoždění dohnat, pokud se včas zacílí na možnosti nápravy. Jsme nakloněni bližší formě spolupráce s odbornými lékaři (psychologem, psychoterapeutem, logopedem, psychiatrem apod.) dítěte tak, aby dítě mělo možnost co nejvíce se posunout ve svém osobním vývoji.

Školní zralost a připravenost s důrazem na logopedickou průpravu

Od budoucího prvňáčka se očekává jistá schopnost a vyzrálá úroveň sociální, citová i pracovní. Umět přirozeně situaci ovládat své chování, podřídit se autoritě učitele, zajímat se o spolužáky, navazovat kamarádství s ostatními dětmi, ustoupit od svých momentálních přání, podřídit se většině, neprosazovat se na úkor ostatních spolužáků, to vše je pro předškolní děti výzvou. Jedním z dalších úkolů pro nastávajícího prvňáčka je schopnost přijmout to, že hovoří někdo jiný, ať už kamarád či pedagog, že dostal zadanou práci a musí přerušit svou vlastní hru a jít plnit jiný úkol. Plnit náročnější úkoly, soustředit se přiměřenou dobu na práci, úkoly dokončovat, pracovat samostatně, to jsou další výzvy, kterým se budeme společně věnovat. Pro některé děti je náročné odloučení od rodičů, případně se dělit o pozornost s jinými dětmi ve školce, a proto je tak důležité sociální prostředí mateřinky a to, že máme možnost společně tyto situace trénovat. Procvičujeme motoriku orofaciální oblasti, mluvidel, sluchové vnímání, sluchovou paměť, zrakové vnímání, zrakovou paměť, orientaci na vlastním těle, ale i v prostoru i čase, stejně tak jako na papíře. Rozvíjíme předčíselné představy a soustředíme se na rozvoj řeči, motoriku jemnou i hrubou, trénujeme koordinaci ruky, ale i oka, pracujeme s lateralitou a snažíme se o správný úchop tužky a věříme, že se tato příprava vždy projeví v tom, jak hladký bude nástup do základní školy poté, co naše děti opustí mateřinku. Všechny přípravy vedeme formou hry, protože věříme, že když děti výuka baví, dělají pokroky největší.

Dětský svět je plný dobrodružství, fantazie a tvůrčích výprav

Je naším cílem stavět na dětské přirozenosti, kterou chceme dále rozvíjet. Tedy to, co ne vždy všechny hračky podporují, my budeme podporovat vlastní zkoumání dětí, jejich zvědavost, tvoření, fantazii, schopnost učit se a rozvíjet paměť hrou, opakováním a vlastní hrou. Budeme stavět na tom, že dětská hra „bez cíle, bez vedení“ je opravdu důležitá pro jejich rozvoj a jsme v souladu se Zdeňkem Matějčkem a jeho knihou „Co děti nejvíc potřebují“. Během školního roku se věnujeme průběžně tématům, svátkům, významným dnům a pranostikám, provázíme děti v tom, aby znaly svou českou minulost a dokázaly se v ní orientovat.

Klíčové kompetence, které reagují na změny ve společnosti a připravují děti, aby v těchto situacích obstály (wellbeing, digitální kompetence, on-line výuka, válečný stav)

Současné potřeby dítěte se mění s ohledem na svět, který přináší nové výzvy. Nové situace, které musela řešit novým způsobem nejen mateřská škola, ale i ministerstvo, stát, všichni rodiče, kdy mateřská škola musela s ohledem na nakažlivost onemocnění způsobené např. virem řešit výuku jiným způsobem, vede pedagogy k tomu více se věnovat i jiným možnostem výuky. Přehodnotit kompetence získávané v MŠ a přijmout a zohlednit, že i dítě předškolního věku potřebuje ve výuce rozvíjet digitální gramotnost a seznámit se s digitálním světem a jeho možnostmi. A i to bude naším úkolem.

Zároveň se také postavíme k událostem, které je třeba dětem předškolního věku

umožnit pochopit a přemýšlet o nich (válečný stav, nový kamarádi z cizí země, jinakost našich zvyků) a to vše bude dalším úkolem, kterému se budeme ve školním roce věnovat.

Samozřejmostí ranního kruhu v naší mateřské škole je také primární prevence proti rizikovému chování.

3.1 Materiální podmínky

Vybavení LMŠ je vhodné pro komplexní rozvoj věkových skupin dětí od 3 do 6 let s přihlédnutím na vývojovou rozdílnost. Dětem jsou dostupné různé pomůcky herní i didaktické. Zahrada je přehledná.

Ráno, při příchodu mají děti možnost navazovat kontakt mezi sebou při hře a tvoření. Ranní kruh probíhá nejčastěji v přilehlém a zastřešeném altánu. K rannímu kruhu neodmyslitelně patří přivítací písnička s pohybem.

Pro pracovní aktivity máme k dispozici lupy, pilku, škrabky, nožičky Opinel, kladívka, drátky, provázky, ovčí vlnu, brusné houbičky, případně další materiál a pomůcky k vyrábění a naplňování aktuálního programu. Do batohu pedagoga patří také lékárnička a lano.

V prostoru vnitřního zázemí klubovny má každé dítě svůj box s textilní krabicí na náhradní věci, věšáčky a místo v botníku na přezůvky a holínky. Textilní krabice jsou označeny značkou dítěte. Jsou zde také sušáky na mokré oblečení (nad kamny) a boxy na ukládání matrace, deky a polštáře pro každé dítě. Součástí klubovny jsou dvě splachovací toalety a jedno umyvadlo s pitnou vodou s možností teplé i studené vody. Děti využívají jednorázové papírové ručníky.

V prostoru klubovny se také nachází stolečky a židle, které využíváme k výtvarným či tvořivým činnostem, předškolní přípravě a stolování.

Pro děti jsou připraveny didaktické hry, puzzle, stavebnice, dřevěné kostky, vláčkodráha, obrázkové a naučné knihy a další.

U pískoviště jsou dětem volně k dispozici hračky na písek (lopatky, bábovky, hrabičky) a u blátivé kuchyně je volně k dispozici nádobí (hrnce, pánvičky, vařečky).

Zahrada LMŠ sousedí s třešňovým sadem a lesem. Děti se během pobytu na zahradě věnují volné hře, pozorování nebo badatelskému učení v různých koutech zahrady.

Záměr:

- Vybavit zahradu novým vodním prvkem
- Vybavit LMŠ venkovním pracovním koutkem

3.1.1 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Cílem LMŠ je vytvořit těmto dětem optimální podmínky k všestrannému rozvoji jejich osobnosti v souladu s jejich individuálními možnostmi a potřebami.

Úzká spolupráce s rodinou a poradenskými zařízeními je samozřejmostí, a to nejen u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, tak u dětí nadaných.

LMŠ je svou filozofií a podstatou omezena v možnosti přijmout dítě s vysokým stupněm tělesného postižení, tedy dítě, které nemá možnost zvládnout se samostatně pohybovat v terénu či s dopomocí asistenta zvládat pohyb v lese či na pozemku LMŠ.

Dále není ideální LMŠ pro děti s vyšším stupněm postižení autistického spektra a

mentálním postižením, ale přijetí takového dítěte není vyloučeno.

V LMŠ probíhá program z velké části venku a z důvodu častých změn počasí se také může měnit organizace části či celého dne. Během chvíle jsou nutné změny v denním programu, a to působí na všechny děti. U dětí s poruchou autistického spektra a mentálním postižením je na zvážení, zda potřeba řádu, pravidelnosti a předvídatelnosti programu je schopen provoz LMŠ zajistit a poskytnout.

3.1.2 Podmínky vzdělání dětí nadaných

LMŠ umožňuje, aby obsah vzdělávacího programu a podmínky vzdělávání byly vhodné i pro děti s mimořádnými schopnostmi a nadáním.

Rozvoj se bude uskutečňovat pomocí rozšířené nabídky aktivit dle jejich individuálního zájmu a potřeb. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, bude rodičům dítěte doporučeno vyšetření ve školském poradenském zařízení. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, bude MŠ postupovat při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Tvorba, realizace a vyhodnocení IVP (případně PLPP)

IVP – individuální vzdělávací plán a PLPP – plán pedagogické podpory

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Jsou přizpůsobovány tak, aby maximálně vyhovovaly dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016

Sb.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

- IVP tvoří třídní učitelky pod vedením speciálního pedagoga na základě doporučení ŠPZ, jsou odpovědny za jeho průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování.
- Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími pedagogy, odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení ŠPZ.
- Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Stanovuje to školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
- Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Naplňování individuálního vzdělávacího plánu sleduje a vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Školské poradenské zařízení také poskytuje žákovi, škole i zákonnému zástupci žáka nezbytnou poradenskou podporu.

3.1.3 Vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Je-li do LMŠ přijato dítě z jiného jazykového prostředí, poskytuje jim škola podporu při osvojování českého jazyka od nástupu do LMŠ. Pedagogové tomu přizpůsobují didaktické postupy a využívání metod práce s dítětem, podporují vytváření vazeb s ostatními dětmi.

Záměr:

- Individualizace výuky dítěte, nákup didaktických pomůcek a materiálů

3.1.4 Vzdělávání dětí od 2 do 3 let věku

Do LMŠ může být přijato dítě od 2 let věku, pokud není naplněna kapacita. V tomto případě je snížen počet dětí o 2 děti (dle prováděcí vyhlášky MŠMT) a upraven obsah vzdělávání pro děti od 2 do 3 let věku včetně. U dětí mladších tří let je potřeba zajistit především potřeby a poté pracovat s dítětem individualizovanou formou práce s materiálem a pomůckami.

3.1.5 Individuální vzdělávání dítěte

Rodič dítěte, které bude v odůvodněných případech plnit povinnost Individuálního vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy, musí tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Ředitel MŠ doporučí rodičům dítěte, oblasti vycházející z RVP PV, ve kterých má být dítě vzděláno. Rodič dítěte se s dítětem dostaví k ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. LMŠ doporučí rodiči dítěte další postup při vzdělávání. Termín pro ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů

v jednotlivých oblastech bude vyhlášen v měsíci listopadu (včetně náhradního termínu). Rodič je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud rodič nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ředitelka školy ukončí individuální vzdělávání dítěte. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí rodič dítěte.

3.1.6 Distanční vzdělávání

Distanční vzdělávání je povinné pro děti v povinném předškolním vzdělávání (tzn. pro předškoláky a pro děti s odloženou povinnou školní docházkou). Na děti mladší se distanční vzdělávání nevztahuje. Distanční vzdělávání se poskytuje pouze v důsledku krizových nebo mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény za předpokladu, že:

- ve třídě chybí více než polovina dětí z počtu dětí, na které se vztahuje povinné předškolní vzdělávání
- lesní třída MŠ je zcela uzavřena z důvodu mimořádných či krizových opatření

Distanční vzdělávání se neposkytuje, pokud děti do MŠ nechodí kvůli běžným dětským nemocem (jako jsou neštovice, spalničky, střevní viróza apod.) nebo pokud je MŠ uzavřena například v důvodu rekonstrukce. Pokud je v karanténě pedagogický sbor a MŠ se uzavře, avšak děti v karanténě nejsou a do MŠ by tak mohly chodit, nejsou splněny podmínky zákona pro distanční vzdělávání a distanční výuka se nerealizuje. Pedagogové mohou zasílat materiály ke vzdělávání, avšak nemohou jejich plnění vymáhat.

Způsob poskytování distančního vzdělávání

LMŠ připravuje distanční materiály, které vychází ze třídního vzdělávacího plánu. Individuálně komunikuje s rodiči. Motivuje děti k plnění úkolů, překládá tipy k činnostem. Poskytuje pracovní listy a potřebné materiály.

Omlouvání z distančního vzdělávání

Bude-li dítě nemocné nebo se nebude moci distančního vzdělávání účastnit, rodič ho z distančního vzdělávání omluví (telefonicky, prostřednictvím e-mailu, písemně).

Hodnocení

- Výsledky vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám dítěte. Škola se aktivně snaží o pravidelnou komunikaci s rodiči i dětmi.
- dítě doma plní zadané úkoly a vytváří své portfolio (práce ukládá do složky/ případně je dokumentuje na fotografiích
- rodič naskenuje, ofotí (pracovní list) nebo vyfotí (manipulace s předměty, tělovýchovné cviky apod.) - portfolio s výrobky a hotovými úkoly přinese při nástupu do MŠ

3.2. Životospráva

V denním režimu se snažíme optimalizovat následující potřeby dětí

- pravidelné střídání činností a odpočinku
- vyhovující a všestranná výživa, dostatek tekutin a klidné prostředí při jídle
- otužování – vhodné oblečení a obutí
- spontánní hra vycházející z přirozených potřeb a zájmu dětí
- dostatek spontánního pohybu

3.2.1 Strava

Všechny děti zapsané do LMŠ mají při celodenním provozu zajištěnou dopolední svačinu, oběd a odpolední svačinu. Dopolední a odpolední svačinu bude zajišťovat pověřený zaměstnanec Jídelny – výdejny ZŠ a MŠ Tehov a budou připraveny na půdě ZŠ a MŠ dle spotřebního koše pro MŠ. Dovezené potraviny a pokrmy budou dětem vydány bezprostředně ihned ke spotřebě a nebudou v zázemí LMŠ skladovány. Obědy Jsou do ZŠ a MŠ Tehov dováženy ze školní jídelny firmy Magic Hill ve Světicích. Oběd se skládá z polévky, hlavního jídla, případně dezertu (ovoce, zelenina, salát či moučník). Obědy budou opět dopravovány na detašované pracoviště LMŠ a vydány ke konzumaci pověřeným zaměstnancem výdejny, vše v souladu s vyhláškou 602/2006 Sb. Údržbu gastronomických zajišťuje Jídelna – výdejna ZŠ a MŠ Tehov. Použité nádobí bude opět zaměstnancem jídelny odvezeno do jídelny – výdejny ZŠ a MŠ Tehov k umytí. Pracovnice výdejny stravy dohotovuje ve výdejně (v budově ZŠ a MŠ Tehov) z dovezených surovin dopolední i odpolední svačinky, které budou dopraveny na detašované pracoviště a vydány dětem ke konzumaci pověřeným zaměstnancem jídelny. Režim stravování včetně pitného režimu bude upraven v provozním řádu MŠ.

Každé jídlo začíná společným rituálem (přáním). Všechny děti jedí společně. Děti do jídla nenutíme a respektujeme jejich osobní preference. Vedeme je však k tomu, aby každé jídlo alespoň ochutnaly a měly tak možnost zvyknout si na nové chutě. Při jídle se snažíme navodit pohodovou, přátelskou atmosféru a klid k jídlu. Snahou je, aby se jídlo stalo příjemným zastavením v běhu dne a možností k načerpání sil.

3.2.2 Odpočinek a klidové činnosti

Rytmus dne je pro nás přirozeným střídáním aktivity a klidu. Během poledního odpočinku děti nenutíme spát, ale vedeme je k tomu, aby si osvojily návyk po aktivní činnosti odpočívat a obecně umět se zklidnit a dovolit tělu i mysli, aby si odpočinuly.

Všechny děti odpočívají na svých matracích v krytém zázemí, které je v zimě vytápěné. Potom následuje čtení či vyprávění příběhů, poslech relaxační hudby, poslech audio příběhů. Odpolední odpočinek má podobný rytmus během celého roku, je pro nás ale i důležité reagovat na aktuální potřeby dětí. Skupina v LMŠ je vždy věkově smíšená, proto vedeme děti starší k respektování těch, kteří potřebují odpočívat a spát.

Odpočinek vždy začíná příběhem, zpěvem, čtením příběhu, poté následuje ticho s možností spát nebo další příběhy a jejich reflexe, nebo živé vyprávění s dětmi, nebo

klidové činnosti: prstová cvičení, tvoření inspirované příběhy, skládání z papíru, a podobně. Děti mají dostatek prostoru k polednímu odpočinku. Nenutíme děti spát, ale je potřeba po aktivním dopoledni umožnit tělu regeneraci. Ke klidovému režimu volíme četbu vhodnou pro děti. Poté se uklízí lůžkoviny a děti si vybírají z nabídky dalších klidových činností.

Příběhy volíme podle témat během roku. Také reflektujeme náladu ve skupině a vybíráme příběhy, které zrcadlí to, co děti zrovna prožívají. Příběhy, pohádky i knihy si mezi pedagogy i rodiči vzájemně doporučujeme a rozšiřujeme tak nabídku knih a příběhů dětem. Dále příběhy vyprávíme, některé i dlouhou dobu opakovaně, pokud si to děti přejí. Na vybrané příběhy navazujeme klidovou činností v krytém zázemí, nebo venku, jako například výrobou papírových loutek, kreslením, malováním, nebo vyráběním ze dřeva.

Důležitá je pro nás i reflexe příběhů, která probíhá v tichosti po přečtení příběhu. Dáváme dětem prostor, aby ohleduplně k spícím dětem vyjádřily svoje pocity, nápady i znalosti příběhu. Jde hlavně o děti předškolního věku, které začínají příběh připodobňovat svým zkušenostem.

3.2.3 Pohyb

Děti v naší LMS mají velký prostor pro volný pohyb. Díky pobytu většiny dne venku, a to z větší části ve velmi rozmanitém prostředí blízkého smíšeného lesa, je nabídka činností vzdělávací oblasti biologické podle ŠVP PV (5.1 Dítě a jeho tělo) samozřejmostí. Les během všech ročních období a za každého počasí je pro nás královstvím volného pohybu a spontánních pohybových aktivit. Denně chodíme na delší, či kratší pěší vycházky. Pravidelný pohyb v přírodě — spontánní pohyb, kombinace chůze a mluvení, apod. — učí děti správně dýchat a posilovat rovnoměrně celé tělo. Zahrada s ovocnými stromy a terén lesa ve své rozmanitosti nabízí dětem každodenní možnost balancování, lezení na stromy (s ohledem na bezpečnost), přecházení po spadlých kládách a větvích, šplhání do strání, klouzání ze strání, prostor pro běhání a prozkoumávání méně prostupných částí lesa. Pohybovým aktivitám neklademe meze, děti se mohou ušpinit, zkoumat les tak, jak potřebují a jak je jim přirozené. Ze strany pedagogů je však vždy kladen důraz na bezpečí dětí, na jejich pohodlí a individuální možnosti a na respektování prostředí lesa a jeho obyvatel.

Rozvoj jemné motoriky je podporován při cílených činnostech např. výtvarných s použitím přírodního materiálu a ostatních výtvarných potřeb, tak i při spontánním zkoumání přírodnin. Dále při nácviku sebeobsluhy –rozepínání a zapínání zipů, přezek, zavazování tkaniček, apod. Vedeme děti k tomu, aby se oblékaly přiměřeně k počasí a pokud jim to je příjemné, aby na zahradě chodily na bosu. To vše vede ke zdravému tělesnému rozvoji dítěte, uvolnění těla, které je důležité pro další vývoj dítěte zejména pro oblast grafomotoriky.

3.3 Psychosociální podmínky

Naše LMS je postavená na respektujícím přístupu, který chápeme ve čtyřech rovinách, a tak s ním i pracujeme. Jedná se o respekt dospělého vůči dítěti, respekt dítěte vůči

dospělému, dospělých mezi sebou, a děti navzájem. Pedagog je dítěti laskavým a citlivým průvodcem, který má svůj přístup k dítěti podpořen profesionálními znalostmi z oblasti pedagogiky a psychologie. Toto mu umožňuje dítě přijímat v jeho originalitě a s individuálními potřebami. Jsme přesvědčeni o tom, že pedagog je pro dítě vzor, jehož chování napodobuje.

Opakující se rituály umožňují dítěti cítit se bezpečně a orientovat se v rytmu dne, týdne, měsíce a roku, které ukotvují pravidelné slavnosti. Pevné body během roku a řízená činnost je prokládána prostorem a dostatečným časem pro volnou dětskou hru. Pravidelně a otevřeně komunikujeme s rodiči o všem, co se ve školce děje. Výchovně-vzdělávací proces probíhá převážně venku. Ve věkově smíšené skupině dětí se přirozeně formují sociální dovednosti. Vedeme děti k tomu, aby mezi sebou otevřeně a respektujícím způsobem komunikovaly, aby přirozeně vnímaly důsledky svého chování a aby si vytvářely zdravý náhled na sociální vztahy. Vedeme děti k práci s chybou, kterou vnímáme jako šanci zkusit věci dělat jinak. Pracujeme nejenom s jednotlivcem, ale i se skupinou jako celkem, s jednotlivými rolemi dětí, s jejich vzájemnými vztahy i situacemi, které nastávají. Děti bezpečně provádíme situacemi, které pro ně mohou být složité, a jsme ve své práci důslední a empatičtí.

Adaptační režim – podmínky pro co nejsnadnější adaptaci dětí, jsou s rodiči komunikovány už při adaptačních odpoledních setkáních, která probíhají v měsíci červnu a intenzivně na začátku školního roku při samotném nástupu dítěte do LMŠ. Rodiče mají možnost po individuální domluvě doprovodit své dítě na část programu LMŠ- brány jsou v potaz potřeby a osobnostní rysy dítěte. A také bereme ohled na ostatní děti.

Netradiční výtvarné a pracovní činnosti – dětem jsou nabízeny hry a aktivity se zejména přírodními materiály, nejsou zahlcovány množstvím hraček, upřednostňujeme hračky, u kterých je nutné použití fantazie, kreativity, možnosti dotvoření. Záměrně zcela chybí elektronické hračky, PC technika.

Informovanost rodičů o všem, co se v LMŠ děje prostřednictvím každodenního předávání informací o průběhu dne, týdenních zpravodajů vč. fotografií (Střípky z lesa) zasílaných mailem a náhledu do programu LMŠ.

Rodičům nabízíme individuální schůzky a také rodičovské schůzky. Pracujeme nejenom s jednotlivcem, ale i se skupinou jako celkem, s jednotlivými rolemi dětí, s jejich vzájemnými vztahy i situacemi, které nastávají. Děti bezpečně provádíme situacemi, které pro ně mohou být složité, a jsme ve své práci důslední a empatičtí.

3.4 Organizace chodu LMŠ

Děti jsou do mateřské školy přijímány ředitelkou školy podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a podle vyhlášky č. 14/2005 Sb., ve znění pozdějších změn podle vyhlášky č. 43/2006 Sb. o předškolním vzdělávání.

Termín přijímací řízení stanoví ředitel školy. Přijímací řízení probíhá v souladu se správním řádem, o rozhodnutí informuje rodiče ředitel MŠ.

LMŠ navštěvuje 16 dětí a s dětmi tráví čas při pravidelných setkáních dva kmenoví pedagogičtí pracovníci a nepedagogický pracovník. Během dne je ve třídě vždy kmenový pedagogický pracovník s nepedagogickým. Třída je věkově heterogenní.

Celý výukový program lesní MŠ vychází přirozeně z dění a koloběhu v přírodě. ŠVP lesní mateřské školy vychází z Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání, tematické celky vycházejí z environmentální výchovy a navazují na lidové tradice spojené s koloběhem v přírodě. Každý měsíc děti prožijí tematicky sestavený celek z her, písniček, říkadel, pohybových aktivit, tvoření, aktivit zaměřených na poznání i sebepoznání.

3.4.1 Harmonogram dne:

Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího (rámcového) programu probíhá v základním denním režimu:

8:00 – 8:30 příchod dětí, hry a činnosti dle výběru dětí, výměna informací mezi pedagogem a rodičem, společná příprava zázemí dle ročního období

8:45 – 9:00 ranní kruh, společné přivítání písničkou a básničkou s pohybem. Pohybová chvilka, básničky, písničky. Seznámení s programem dne.

9:00 – 12:00 hygiena, svačina, opakování pravidel lesa, výchovně vzdělávací činnost, volná hra. Hodnocení dne.

12:00 – 12:30 hygiena, společný oběd

12:30 – 12:45 vyzvedávání dětí po „O“

12:45 – 14:00 odpočinek dětí dle potřeb. Klidová část dne pro menší děti. Předškoláci vstávají ve 13:30 a plní předškolní přípravu

14:00 – 15:00 úklid, hygiena, odpolední svačina, činnosti dle zájmu a potřeb dětí

15:00 – 16:00 vyzvedávání dětí, hra na zahradě, úklid, péče o pozemek

Harmonogram dne je orientační, mění se v závislosti na množství přítomných dětí a aktivitách, kterým se s dětmi věnujeme mimo zázemí (výlety, kulturní akce, exkurze, návštěvy). Mění se také v závislosti na náladě ve skupině.

Rytmus týdne:

Součástí každého dne a naší hlavní náplní programu je pobyt dětí v přírodě. Během celého týdne jsou dále dětem nabízeny pohybové, výtvarné, hudební, řemeslné a další činnosti, které se vztahují k tématu, se kterým v daném období plánovaně pracujeme, ale také tématům, které nám proměňující příroda sama nabízí.

Rytmus roku:

Roční období jsou svázána tradicemi a významnými dny. Děti se snažíme hravou formou provázet těmito dny a připomínat si je. Zveme si také odborníky, kteří dětem tyto tradice krásně a srozumitelně popíší případně zdramatizují. Navštěvujeme muzea, výstavy. Některá významná období zakončíme slavností společně s rodiči jako např. vánoční či velikonoční období.

Předškolák ve školce

Vzdělávání předškoláků prostupuje všemi činnostmi v průběhu dne a není vázáno jen na řízenou činnost u pracovního stolu. Dobrý pedagog dokáže využít zájmů dětí i ve volné přírodě. Nejsoustředěnější část předškolní přípravy probíhá v době odpočinku mladších dětí a využíváme k ní různé didaktické pomůcky.

Dítě je po celou docházku vedeno k samostatnosti v sebeobsluze i rozhodování a zodpovědnosti nejen za své chování, ale i pocity a věci. To vše úměrně svému věku. Velký důraz je kladen na správné rozvíjení sociálních vztahů jak mezi dětmi, tak i ve vztahu k dospělému. Klíčová je pro nás vzájemná komunikace, sdělování svých pocitů a potřeb, schopnost vyslechnout druhého a respektovat jeho potřeby. Hrubou i jemnou motoriku děti trénují každodenně při běžných i speciálních činnostech. Pohyb v přírodě, v nerovném terénu, překonávání překážek, manipulace s předměty běžné denní potřeby, ale i s nožíky, pilkou - to vše dostatečně a nenuceně děti připravuje na vstup do reálného světa, ve kterém se pak pohybují sebevědoměji a s vědomím si vlastního umu.

Do denního režimu zařazujeme i speciální aktivity, které cíleně rozvíjí široké spektrum potřebných dovedností jako je např.:

Grafomotorika, jemná motorika, pravolevá orientace – uvolnění jemných svalů ruky (zápěstí, prstů), správné držení psacího náčiní, účelný grafický projev (psaní, kreslení), koordinace oka - ruky. Probíhá formou manipulace s předměty (přírodniny, korálky,...). Děti jsou podporovány v činnosti manipulace s předměty: navlékání, přesívání, trhání, stříhání, skládání atd. Ruka je uvolňována psáním do písku, mouky, na velkých plochách balicího papíru (houbička s barvou, křídly apod.), cvičením s říkadly, v průběhu cvičení s písničkami. Součástí jsou cvičení pravolevé orientace v prostoru, na ploše, v sešitu apod.

Dovednosti řečové, komunikační – děti jsou podporovány ve vyjadřování vlastních myšlenek, v popisu zážitků a zkušeností s danými jevy, ve stejné míře rozvíjíme další složku komunikace – naslouchání. Seznamujeme se s návyky správného dýchání a zdravého tvoření lidského hlasu.

Jazyková příprava, smyslové vnímání, tvořivost, paměť – podpora sluchové analýzy a syntézy (rozklad slov a na hlásky, slabiky, složení slov – hry na roboty; seznámení s abecedou, vyjadřování myšlenek pomocí znakových systémů (číslice, písmena, piktogramy)

Podpora paměti – známe říkadla a básně, dovedeme zaspívat písně, převyprávět pohádky.

Předmatematické představy – podpora názorného myšlení a následného přechodu ke konkrétním logickým operacím. Využívána je manipulace s předměty (kamínky, korálky, klacíky – zobrazení geometrických tvarů, číselné posloupnosti, početní operace, „psaní“ číslic, třídění aj.). Základní podoba řešení úloh – vycházíme ze schémat, která jsou dítěti blízká a známá. Metody pokusu – omylu, zobecnování, nacházení vlastních argumentů, osvojení si základního matematického jazyka (přiměřeně věku).

3.5. Řízení školy

Řízením LMS je pověřen ředitel/ka ZŠ a MŠ Tehov. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny skrze pracovní náplně, vnitřní řád školy, školním a provozním řádem školy. Je vytvořen funkční informační systém uvnitř MŠ i pro veřejnost. Každý nový zaměstnanec je předem s vnitřním řádem školy seznámen.

Vnitřní informační systém:

- pravidelné schůzky zaměstnanců
- schůzky se zřizovatelem, pedagogická rada – min. 2x ročně
- individuální konzultace – kdykoliv
- evaluace interní, externí – interní 1x za měsíc, externí 2x do roka
- supervize týmu lesní MŠ – dle potřeby

Vnější informační systém – komunikace s rodiči:

- elektronická pošta, WhatsApp skupina
- společná setkání rodičů cca 2x ročně
- individuální povídání – po předchozí domluvě s pedagogem kdykoliv
- webové stránky školy
- společné slavnosti školky, brigády – neformální setkávání rodičů, dětí, vedení

Zaměstnanci fungují dle vnitřního řádu ZŠ a MŠ, učitelé se průběžně vzdělávají, samovzdělávají. Mateřská škola je součástí Asociace lesních MŠ a spolupracuje a účastní se seminářů. Provozní záležitosti řeší rodiče žáků s hospodářkou ZŠ a MŠ.

3.6 Personální zajištění

Pedagogický tým je tvořen kvalifikovanými pedagogy. Během dne je přítomen vždy kvalifikovaný pedagog a asistent pedagoga (mohou být i dva pedagogové) a to po celou dobu vyučovacího procesu. Pedagogové se zúčastňují různých školení, seminářů, tvůrčích dílen k získávání nových poznatků, které pak aktivně využívají v praxi, zpracovávají a předávají ostatním. Samozřejmostí je i samostudium pracovníků.

Ve škole dále pracují provozní zaměstnanci – hospodářka, pomocná kuchařka, uklízečka.

Všichni zaměstnanci školy neustále usilují o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodinou, mezi zaměstnanci navzájem. Chovají se a jednájí profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.7 Spoluúčast rodičů

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jejich individuálních pokrocích v rozvoji učení a socializace. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost

o jejich vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně a diskrétně. MŠ podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Pedagogové poskytují rodičům i poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Několikrát za rok se konají akce v MŠ, kdy mají rodiče možnost vidět se s ostatními rodiči, učiteli i dětmi. Jedná se o různé besídky, programy ve spolupráci se základní školou. Třídní schůzka je svolávána pravidelně před zahájením školního roku a dále dle potřeby. Rodiče jsou o všem informováni průběžně – při osobních rozhovorech, emailem, zprávou a webových stránkách.

4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

KROK ZA KROKEM CELÝM ROKEM V PŘÍRODĚ

4.1 Koncepce

Vzdělávání v naší LMS probíhá celoročně venku, za každého počasí. Uskutečňuje se v rovině obecných potřeb, přiměřeně věku s ohledem na harmonický rozvoj a individualitu každého jedince. Snahou všech zaměstnanců školy je vytvářet podnětné prostředí, ve kterém mohou děti prožívat uspokojení a radost ze všech činností, vzájemně si naslouchat, objevovat a samostatně se projevovat jako schopní jedinci uznávaní svým okolím.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, který je pro další plánování východiskem. Charakteristika programu školy je dána názvem i výběrem tematických bloků. Tyto bloky vystihují hlavní záměry vzdělávací práce a všech činností v mateřské škole a jsou konkretizací a východiskem pro přípravu a realizaci programu na úrovni třídy. Témata ŠVP pro výchovnou práci jsou tak daná, volba tematických celků s nabídkou realizačních činností s konkrétními cíli a záměry.

Přípravu konkrétního TVP pro danou třídu tak tvoří pedagog garant vždy na konkrétní období. Při tvorbě TVP zohledňuje pedagog potřeby každého jednotlivého dítěte ve třídě. Rodiče mají možnost celoročně do ŠVP nahlédnout, mohou dávat podněty i návrhy k jeho doplnění a obohacení, pedagog může tyto náměty do programu zapojit.

Dlouhodobým cílem je rozvoj osobnosti, možnost realizace každého jedince, co největší rozvinutí a uplatnění jeho osobního potenciálu. Záměrem je jedinečná a relativně samostatná osobnost, schopná zvládat nároky života v prostředí rodiny a školy a zároveň i ty, které dítě v budoucnu nevyhnutelně očekávají. Škola poskytuje péči dětem se specifickými vzdělávacími potřebami, doporučenými pro integraci do běžných tříd mateřské školy.

4.2 Průběžné cíle

Průběžné cíle jsou naplňovány každodenními činnostmi a zážitky dětí. Cílem je, aby děti získaly dobré základy do života i pro další vzdělávání.

Sebeobsluha

- umět se samostatně oblékat – zapínat knoflíky, zip, obout boty na správnou nohu, umět si zašněrovat obuv, upravit oděv
- umět se samostatně najíst – správně držet lžíci, příbor
- osobní hygiena – samostatně a včas použít toaletu, splachovat, po použití toalety si umýt ruce, umýt si ruce před i po jídle
- udržování pořádku – pořádek ve věcech, umět si uklidit po sobě hračky, pomůcky

Společenské chování

- poprosit, poděkovat, pozdravit
- umět se omluvit za nevhodné chování
- nechovat se nepřiměřeně a agresivně k ostatním
- nežalovat na kamarády
- nepovyšovat se nad ostatní
- při rozhovoru s dětmi nebo dospělými neskákat do řeči
- mluvit slušně, ne vulgárně

Pravidla bezpečnosti

- chování na ulici, přecházení silnice
  - chovat se k sobě ohleduplně
  - při práci s nástroji (nůžky, štětec, vybavení pískoviště) neohrožovat bezpečnost svoji a kamarádů
  - bezpečně nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků
- Hodnocení vlastní činnosti
- učit se hodnotit vlastní práci
  - schopnost pochválit a uznat práci ostatních dětí

Vzdělávání se uskutečňuje ve třech integrovaných blocích úzce vázaných na roční období.

Vycházíme z koloběhu roku. V každém integrovaném bloku se věnujeme tradicím a svátkům pro dané období.

INTEGROVANÝ BLOK PODZIM – PODZIM ŤUKÁ NA VRÁTKA, PŘIPRAVTE SE ZVÍŘÁTKA

Smyslem tohoto integrovaného bloku je seznámit děti s prostředím školky, pedagogy a ostatními dětmi. Pomoci jim začlenit se do skupiny a postupně poznávat pravidla společného soužití. Toto období je zaměřené hlavně na adaptaci ve školce a pozvolné zvykání si v novém prostředí a novém kolektivu. Pozorováním přírody rozvíjet jejich poznatky čase zrání a sklizně plodů na zahradě a v lese.

Tento integrovaný blok dětem pomůže začlenit se do kolektivu, seznámit se s proměnami podzimní přírody, vede je k poznání, jaké plody dozrávají na zahradě a v lese. Pomůže také dětem poznat zvyky a tradice, které se váží k podzimu. Nezapomeneme na svátky a

významné dny jako je: Sv. Václav, Den vzniku samostatného československého státu, Den stromů, Sv. Martin, svátek všech svatých a Dušičky.

Obsahem integrovaného bloku jsou praktické aktivity pomáhající dětem najít místo v kolektivu, porozumět dění v přírodě, která se ukládá ke spánku, poznat a pojmenovat druhy ovoce, zeleniny a plody lesních stromů.

Dílčí cíle:

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- seznamování s pravidly a poznávání jejich významu pro společné fungování
- seznamování se základními hodnotami přirozeného společenství dítěte (rodina, škola), rozvíjení schopnosti tyto hodnoty vnímat a přijímat
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování vztahů a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem, v rodině, v MŠ
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových a jazykových dovedností receptivních - rozvoj tvořivosti, představivosti a fantazie (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření)
- rozvoj kultivace smyslového vnímání, paměti, pozornosti
- rozvoj pojmového myšlení
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získávání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s tradicemi a lidovými zvyky naší kultury
- seznamování s prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

- přirozený pohyb, chůze a běh v nerovném terénu zahrady a lesa
- zdolávání přírodních překážek
- organizované pohybové hry a opičí dráhy v přírodním terénu a s lanem
- činnosti podporující sebeobsluhu
- volné seznamování s činností na zahradě (péče o záhony, trávničky, stromy)
- jednoduché úkony s pomůckami, nástroji a náčiní

- každodenní čtení pohádek a legend během poledního odpočinku
- zpívání lidových i umělých písní s doprovodem dětských rytmických nástrojů
- logopedické chvílky s říkadly
- společný kruh sdílení, kde mají všechny děti možnost vyjádřit se k tématu
- spontánní individuální rozhovory
- přirozené podnětné prostředí podněcující dětskou zvědavost a tvořivost
- volná hra
- přirozené pozorování, určování a pojmenovávání objektů a jejich vlastností
- vlastní experimentování
- hry podněcující smyslové vnímání
- záměrné činnosti vedené k vytváření a osvojování pojmů a poznatků
- individuální nabídka tvoření a vyrábění z přírodních materiálů
- přijímání a spoluvytváření pravidel školy
- společná příprava oslav narozenin a slavností
- ekologicky motivované hry a činnosti rozvíjející pozitivní vztah k přírodě a zvířatům

Očekávané výstupy:

- postupně zvládat sebeobsluhu a základní hygienické návyky
- zvládat jednoduché pracovní návyky úklidu a udržování pořádku
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru
- zacházet bezpečně s předměty denní potřeby, pracovními pomůckami a výtvarnými materiály
- zvládat pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- správně vyslovovat, ovládat dech a tempo a intonaci řeči poznat a pojmenovat předměty okolo sebe – vyjadřovat se samostatně a smysluplně své myšlenky, nápady a pocity ve vhodně formulovaných větách, porozumět slyšenému
- vést rozhovor
- vědomě užívat všechny smysly, záměrně pozorovat, všimnout si nového, chybějícího
- záměrně udržet pozornost a soustředit se
- vyjadřovat svou fantazii ve tvořivých činnostech konstruktivních, výtvarných, hudebních, dramatických a pohybových odloučit se od rodičů a být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, rozhodovat o svých činnostech
- navazovat kontakty s pedagogy, komunikovat s nimi a respektovat je
- navazovat dětská přátelství a bez zábran mluvit s druhými dětmi
- uplatňovat návyky společenského chování ve styku s dospělými i dětmi
- adaptovat se na prostředí školy a spoluvytvářet společenství pohody a porozumění
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí školy a okolí
- uvědomovat si nebezpečí a mít povědomí, jak se před ním chránit - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Směřujeme ke kompetencím:

Kompetence k učení: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků, symbolů. Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů: všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně na základě nápodoby a opakování, náročnější s oporou a pomocí dospělého.

Kompetence komunikativní: ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. Dokáže se vyjadřovat, sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.). Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci, průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální: Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost. Spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobuje se jim. Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování a komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

Kompetence činnostní a občanské: Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem. Chápe, že se může o tom, co dělá rozhodovat svobodně, ale že za své rozhodnutí také odpovídá. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat, spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu jej zachovávat. Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že jej může ovlivnit.

INTEGROVANÝ BLOK ZIMA – ZIMA UŽ JE ZASE TADY, SNÍH NÁM VLEZL DO ZAHRADY

Smyslem tohoto integrovaného bloku je poznávat tradice a zvyky naší kultury spojené s oslavou Vánoc, Nového roku a Masopustu, podněcovat radost z pohybu ve změněných přírodních podmínkách zimy, užívat si hrátky na sněhu a experimentovat s možnostmi mrazení vody.

Tento integrovaný blok přiblíží dětem kouzlo Vánoc a tradic s nimi spojených, masopustu v písních, říkadlech, pohádkách a příbězích, pozorováním děti objeví změny v přírodě,

život zvířat a ptáků v tomto období a zažijí možnosti sněhových radovánek i ledových experimentů.

Společně zahájíme adventní čekání, utrheme barborku, pozveme Mikuláše s čertem, budeme vyhlížet Ježíška, oslavíme začátek nového roku. Zazpíváme si na Tři krále, připomeneme si Hromnice, projdeme se v masopustním průvodu.

Obsahem integrovaného bloku jsou vánoční a masopustní zvyky, tradice, písně a příběhy, hry na sněhu a se sněhem, na ledu a s ledem, zkušenosti se životem zvířat a ptáků v zimě.

Dílčí cíle:

- podněcovat poznávání vánočních tradic a zvyků
- posilovat citové vztahy ke svým nejbližším a učit se působit radost druhým
- rozvíjet tvořivost a fantazii rozvíjet estetické vnímání
- chápat a vnímat znaky zimní přírody
- pozorovat a dozvídat se o životě zvířete v zimě
- chápat pojem zdraví, vědět, že o své zdraví musíme pečovat
- získávat poznatky o lidském těle
- zdokonalovat pohybové vlastnosti dětí
- rozvíjet paměť a schopnost soustředit se
- rozvíjet základní početní číselné pojmy a operace
- zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky, grafomotoriky
- poznávat tradice a řemesla
- orientovat se v prostoru a čase, rozlišovat směr, pravolevou orientaci
- rozvíjet před čtenářské dovednosti a řeč

Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra, konstruktivní, kooperativní a společenské hry
- výtvarné činnosti (kreslení a malování)
- pracovní činnosti (skládání, stříhání, lepení, navlékání)
- konstruktivní činnosti s přírodními materiály
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty pomůckami, nástroji a náčiním,
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využitím
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vyjádření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodové prostředí
- poslech pohádek, vyprávění a příběh
- tvořivé hry se sněhem
- pokusy s ledem a sněhem
- hudebně pohybové činnosti inspirované zimním obdobím
- lokomoční cvičení, pohyb v terénu zimního lesa, pohyb na sněhu, klouzání na ledu

- základy sebeobsluhy, samostatnost v oblékání, svlékání, rozepínání, zapínání, obouvání a zavazování

Očekávané výstupy:

- zvládání základních pohybových dovedností a prostorové orientace na sněhu, ledu a mokřem terénu
- ovládání koordinace ruky a oka, zvládání jemné motoriky při zacházení s předměty denní potřeby, výtvarným materiálem, dětskými rytmickými nástroji
- rozlišování toho, co zdraví prospívá a co mu škodí, své chování usměrňuje tak, aby v běžných situacích neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu své ani druhých
- povědomí dětí o významu péče o čistotu a zdraví, významu pohybu a zdravé stravy
- povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví, bezpečí, povědomí o tom, kde může hledat pomoc, na koho se obrátit
- zvládání manipulace se stavebnicemi, skládkami, navlékání korálků a zavazování tkaniček
- samostatnost v sebeobsluze a oblékání
- pojmenování viditelných částí těla a některých vnitřních orgánů
- uvědomění, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují a že každý může svým chováním působit na životní prostředí, podporovat či narušovat zdraví
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, osvojená slova aktivně používat, správně určovat a pojmenovávat jevy ve svém okolí
- znát své jméno, příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů a pedagogů

Směřujeme k následujícím kompetencím:

Kompetence k učení: má elementární poznatky o světě lidí, kultury a techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů: všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně, na základě nápodoby a opakování, náročnější s oporou dospělého. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Kompetence komunikativní: dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými a podobně). Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává.

Kompetence sociální a personální: chápe, že se lidé různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

Kompetence činnostní a občanské: chápe, že se může rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá. Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřeně aktuálnímu dění. Dbá na osobní zdraví a bezpečnost svou i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

INTEGROVANÝ BLOK JARO, LÉTO – VLAŠTOVIČKY ŠTĚBETAJÍ, Z JARA TOTIŽ RADOST MAJÍ

Smyslem tohoto integrovaného bloku je rozvíjení hrubé motoriky a pohybových dovedností v rozmanitém a členitém terénu, používání všech smyslů, zkoumání zrodu a průběhu života ve všech jeho projevech a formách, objevování zákonů růstu od semínka ke květině a stromu. Seznámení děti s tradicemi, které se váží k příchodu jara a tradičními řemesly a zvyky.

Tento integrovaný blok seznámí děti s proměnami přírody na jaře, pomůže jim objevovat zákony růstu rostlin od semínka ke květině a stromu, proměn hmyzu od vajíčka, přes housenku, kuklu a až k výslednému hmyzu a nabídne jim pohybové hry na rozvoj všech smyslů a také všech pohybových dovedností.

Vyneseme Moranu a přivoláme jaro, uklidíme přírodu, oslavíme Velikonoční svátky a Den Země, zapálíme oheň na Čarodějnice. Oslavíme Den matek, Den rodiny, Den dětí, Den otců a začátek léta.

Obsahem integrovaného bloku jsou hry zaměřené na všestranný rozvoj lokomoce, používání všech smyslů, praktické sázení a pěstování, pozorování hmyzu lupou a rozvoj výtvarných a tanečních projevů, práce s nástroji, řemeslná tvorba.

Dílčí cíle:

- rozvoj pohybových dovedností a zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové a dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů
- zvědavost, zájem, radost z objevování
- rozvoj kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získávání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základu aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční ohybové činnosti, zdolávání překážek, chůze a běh v nerovném terénu lesa

- nelokomoční pohybové činnosti, změny poloh a pohybů na místě
- pohybové hry, sportovní aktivity, turistika
- volná hra
- zdravotně zaměřené činnosti, dechová a relaxační cvičení
- smyslové a psychomotorické hry
- hry podporující představivost a fantazii (námětové, konstruktivní, výtvarné, pohybové i taneční)
- estetické a tvůrčí aktivity
- grafomotorická cvičení související s uvolňováním ruky
- hry a činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování zvuků a užívání gest
- sdílení a vyprávění toho, co dítě vidělo, slyšelo, o co se zajímá
- grafické napodobování symbolů, tvarů, písmen a čísel do písku, bláta, na tabuli a papír
- pozorování přírodních, kulturních i technických objektů, rozhovory o výsledku pozorování
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující a umožňující samostatné vystupování, vyjadřování
- obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách (společné rozhovory, plnění úkolů, výpravy pomoc)
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému, ochotě pomoci druhému, rozdělit se, střídat se ve vedoucí funkci činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení na jejich tvorbě přípravy a realizace společných činností (naroznění, slavnosti)
- setkávání s literárním, výtvarným a dramatickým uměním mimo školu (návštěva divadla, knihovny, výstavy)
- seznamování s lidovými tradicemi a zvyky
- pozorování životních podmínek různých živočichů, poznávání ekosystémů les, louka, rybník
- pozorování počasí, koloběh vody v přírodě
- bezpečné chování mimo školu na ulici a v dopravních prostředcích
- kognitivní činnosti, kladení otázek, hledání odpovědí, diskuze, vyprávění, objevování

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, spolupracovat s ostatními a dodržovat dohodnutá pravidla
- vzájemného soužití a chování, respektovat potřeby druhých a současně se bránit projevům násilí a ponižování zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- ovládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku při práci s nůžkami a psacím materiálem
- porozumět slyšenému a domluvit se gesty i slovy
- učit se nová slova a aktivně je používat
- sledovat očima na stránce zleva doprava
- poznávat některá čísla a písmena
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat čtené i vyprávěné

- chápat základní číselné a matematické pojmy, chápat prostorové vjemy
- učit se nazpaměť krátké texty a vědomě si je zapamatovat
- uvědomovat si samostatnost, zaujímat vlastní názory, postoje a umět je vyjádřit
- rozhodovat o svých činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, hodnotit své zážitky a sdělovat je
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy prostřednictvím výtvarných technik
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, sledovat melodii, rytmus a zacházet s dětskými hudebními nástroji
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí, poznávat a orientovat se v prostředí cizím
- všímat si změn v nejbližším okolí a porozumět jejich přirozenosti
- pomáhat pečovat o okolní prostředí, dbát na pořádek a čistotu, vhodné nakládání s odpady
- mít povědomí o širším kulturním, věcném, přírodním, společenském i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek ve svém okolí.

Směřujeme k následujícím kompetencím:

Kompetence k učení: učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si ji zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledků. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů: zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Rozlišuje řešení, která jsou funkční, která funkční nejsou, a dokáže mezi nimi volit. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit.

Kompetence komunikativní: ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.

Kompetence sociální a personální: samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej ve skupině se dokáže prosadit i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyhledávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Kompetence činnostní a občanské: učí se svoje hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Dokáže rozpoznat a využívat svoje silné stránky, poznávat svoje slabé stránky. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí přírodní i společenské.

5. AUTOEVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY A HDONOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

5.1 Evaluační systém

V LMŠ se zaměřujeme na hodnocení projevů a chování dětí, jejich radost a také spokojenost rodičů.

Pozorujeme, zda jsou děti radostné, aktivní, vyhledávají činnosti, zapojují se do her a mezi ostatní děti, hovoří spolu, pomáhají si, konflikty se snaží řešit smírem, vnímají druhé děti, tolerují jejich potřeby, na konci dne ukazují, co během dne vytvořily.

Pedagog prostřednictvím vhodné motivace vytváří podnětné prostředí, které vede k aktivnímu zapojení dětí do činností LMŠ.

Spokojenost rodičů je důležitým aspektem naší denní práce. Samotný fakt, že si rodiče vybrali naši MŠ, svědčí o tom, že s programem vzdělávání dětí souhlasí a jsou srozuměni s programem a organizací LMŠ. Jakmile se vyskytne problém, přijdou a přejí si jej řešit, dochází k interakci mezi rodiči, navazování nových přátelství a i po odchodu se k nám rádi vracejí.

Vytvářením bezpečného a láskyplného prostoru plného podnětů pro rozvoj tvořivosti dětí je vedeme k trvalé radosti ze života. Poskytování vhodných vzorů k napodobování, podpora rozvoje tvůrčí fantazie prostřednictvím volné hry, rozvíjení schopnosti soucitu, spolupráce, sdílení a sociální sounáležitosti, rozvíjení sebevědomí, sebedůvěry, sebeúcty, kladného sebehodnocení dětí nás vede ke sledování rozvoje a vzdělávacích pokroků jednotlivých dětí.

5.2 Pedagogická evaluace

Interní evaluace pedagogů probíhá především na pedagogických schůzkách 1x měsíčně, kde hodnotíme naši práci, zároveň také pravidelně na evaluačních schůzkách 2x do roka. Výstupem je zápis z evaluační schůzky. Zodpovědnou osobou za interní evaluaci je zástupkyně ředitele pro MŠ.

V evaluaci pedagogů postupujeme dle Etického kodexu pedagoga lesní MŠ vypracovaného Asociací lesních MŠ a dle tabulky Sebehodnocení pedagoga:

5.2.1 Etický kodex pedagoga MŠ Tehov

pedagog ve vztahu k sobě:

1. reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat
2. dbá o svůj osobnostní a profesní rozvoj, je si vědom motivů a smyslu své práce
3. o sebe pečuje ve všech rovinách

pedagog ve vztahu ke kolegům:

1. respektuje soukromí kolegů a jejich osobnostní odlišnosti
2. v týmu otevřeně komunikuje a uplatňuje metody konstruktivní kritiky
3. je si vědom hranice profesních a osobních vztahů v týmu

pedagog ve vztahu k dětem:

4. zná a reflektuje potřeby dětí, respektuje jejich individuální odlišnosti a vytváří bezpečný prostor s jasnými hranicemi, ve kterém otevřeně a srozumitelně komunikuje
5. vědomě umožňuje dětem bezpečně riskovat a pracovat s chybou
6. vědomě směřuje k celostnímu rozvoji potenciálu dětí, je vzorem k nápodobě

pedagog ve vztahu k rodičům dětí:

1. je si vědom hranic profesionálních a osobních vztahů s rodiči a zachování mlčenlivosti o důvěrných informacích rodiny
2. respektuje expertní roli rodiče k jeho vlastnímu dítěti a otevřeně a kompetentně s rodiči komunikuje o rozvoji dítěte
3. aktivně vytváří prostor pro spolupráci s rodiči

5.3 Evaluace dítěte

Evaluace dětí ve školce probíhá na základě průběžného sledování dětí. LMŠ má vypracovaný evaluační systém sledování vývoje kompetencí a vzdělávacích potřeb dětí. Cílem je sledovat vývoj dítěte a ve spolupráci týmu a rodiny přizpůsobovat metody a přístup v práci s konkrétním dítětem tak, aby se dítě všestranně rozvíjelo.

Učitelé mají rozdělené děti k evaluaci, což je zaznamenáno na záznamovém archu každého dítěte. Přidělený pedagog nese zodpovědnost za evaluaci rozvoje dítěte. Tyto děti pedagogové průběžně sledují a zapisují si výstupy z pozorování a výstupy zaznamenává do evaluačního archu dítěte.

O dětech učitelé hovoří 1 x měsíčně na interních pedagogických radách, které reflektují pozorování a zážitky průvodců s dětmi během každého dne. Vedou k evaluaci výchovně vzdělávacího procesu a k jednotnému působení pedagogů v rámci týmu a školy.

2 x ročně (zpravidla v listopadu, v dubnu) probíhá kolektivní evaluace dětí v týmu. Závěry z evaluace jsou předávány rodičům formou osobního sdělení v rámci individuálních schůzek. Rozhovor vede rodič s pedagogem, který sleduje jeho dítě od začátku školního roku.

O dětech a jejich prospívání rovněž hovoří pedagog s rodičem téměř každý den při předávání dítěte.

5.4. Evaluace vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program byl citlivě složen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, jež vychází z požadavků, které jsou ukotveny v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR a zaměřením naší školky. Vycházející tudíž také ze specifík lesních mateřských škol a čerpá inspiraci z alternativních pedagogických směrů.

ŠVP je tvořen s respektováním RVP, proto dbáme jeho naplňování. Průběžně sledujeme a hodnotíme, zda nám dopomohl k výchovně-vzdělávacím výsledkům a cílům předškolního vzdělávání. Pravidelně se zamýšlíme nad jednotlivými obdobími, projektovými dny a slavnostmi. Slouží nám k tomu porady pedagogů (1x za měsíc), vzájemné rozhovory pedagogů ve spolupráci s třídní knihou (zápis každý den).

Na konci každého integrovaného bloku nebo tématu pedagogové hodnotí ukončený blok a písemně zaznamenávají, zda bylo dosaženo cílů a jak propříště náplň vzdělávací nabídku či formy změnit. Ohlížíme se, zda byly dětem nabídnuty aktivity s tematickými vlastnostmi, motivy uplynulého období a dokázaly si prožít ctnosti náležící k jednotlivým měsícům dle ŠVP. Tematické období také probíráme v předstihu na poradách, aby bylo společně s pedagogy sladěno. Výsledky všech nástrojů hodnocení je probíráno společně s týmem průběžně.

6. PŘÍLOHY

6.1. Další projekty a programy:

Celé Česko čte dětem

Záměrem tohoto celorepublikového projektu je prostřednictvím společného čtení budovat pevné vazby v rodině, rozvíjet u dětí čtenářskou gramotnost a lásku ke knihám. Tento projekt realizujeme jednak pravidelným předčítáním ve školce při všech vhodných režimových momentech. Tento projekt realizujeme i v rámci vzdělávací nabídky, kdy mají děti možnost prohlížet si knihy při volných hrách a předčítáním pohádek před odpočinkem.

Enviromentální výchova

Hlavním záměrem tohoto programu je upevňovat v dětech povědomí o ochraně přírody a zásady environmentálního chování. Zároveň projekt umožní dětem lépe poznat místo, ve kterém žijí. Zapojujeme se do sběru starého papíru, PET lahví, jiného odpadového materiálu a sběru přírodnin.

V rámci procházek do okolí chodíme krmit zvěř do nedalekého lesa a na zahradě máme jednu ptačí budku, kde krmíme s dětmi ptáčky a domeček pro hmyz.

Zahrada

Jedná se o celoroční projekt, jehož záměrem je smysluplné a mnohotvárné využití školní zahrady k volným i řízeným pohybovým aktivitám, k relaxaci, k otužování, k vytváření pozitivního vztahu k přírodě i k její ochraně, ale i k rozvoji manuálních dovedností. Postupně by tak měla být vytvořena enviromentální tvořivá zahrada pro aktivity s příslušným zaměřením a vybavením, která by výše uvedený záměr naplňovala.

Tvořivá školka

Jedná se o projekt Muzea Říčany, kdy děti používají při zachování bezpečnostních pravidel malé pracovní nástroje a pracují zcela samostatně. Neděláme práci za děti, pomáháme jim přijít na způsob (vhodnými otázkami) jak jejich představy zrealizovat. Jedná se o nepřímo řízenou činnost, při které děti používají převážně přírodní materiály, rozvíjí kreativitu, fantazii, spolupráci, jemnou motoriku. Cílem je proces, a ne samotný výrobek. Dítě si může se svým výrobkem hrát či z něj udělat cokoli jiného.

6.2. Pravidla

6.2.1 Pravidla lesa a školky

- Oslovujeme se jménem.
- Jsem-li volán jménem, vždy odpovím.
- Při cestě lesem na jednotlivých zastaveních se vzdaluji na doslech a dohled. (Zpočátku si s dětmi vytvoříme viditelné hranice např. lavička, kámen, strom. Až si je děti zvnitřní, necháme iniciativu na nich, aby si své hranice určily a hlídaly je, jak budou potřebovat.)
- Při cestě venku nebo lesem čekám na domluvených místech.
- Z lesa odcházím pouze s průvodcem.
- Hromadám se dřevem se raději vyhnu.
- Lesní plody ochutnávám po domluvě s průvodcem.
- Věci co do přírody nepatří, sbírám jen s vědomím průvodce.
- Odpadky odnáším z přírody s sebou.
- Živočichy si prohlédnu a ponechám v přírodě.
- Sladkosti zanechám doma.
- Při jídle sedím.
- Hračky na písek používám venku a hračky z klubovny v klubovně nebo na terase.
- V klubovně chodím pomalu.
- Ze zahrady odcházím po domluvě a rozloučení s pedagogem.
- Ochráňuji vše živé.
- Dotýkám se druhého tak, aby to bylo příjemné pro oba.

- Při vzájemné zkoušce svých sil (boji) musí souhlasit obě strany. Posloucháme druhého, zda se mu hra stále líbí.
- Hračky a cenné věci ponechám doma.

6.2.2 Pravidla manipulace s klacky:

- Klacky nosím špičkou dolů, větší větve za sebou raději táhnu.
- klacek je vždy menší nebo stejně velký jako já
- Na cestu terénem si s sebou беру klacek kratší než moje ruka.
- Po domluvě s průvodcem si z lesa mohu odnést delší větve v případě, že ji nese více dětí.
- S klacky chodíme pomalu.
- Při šermování s klacky si vybereme místo dále od dětí. Šermování je hra pro dvě děti. Je potřeba si vybrat vhodné klacky a ctít bezpečnou vzdálenost. Tato hra probíhá pouze s dohledem průvodce.

6.2.3 Pravidla při lezení na strom:

- Na strom lezu ve vhodné (pevné) obuvi.
- Lezu nejvýše do výšky dospělého.
- Na strom lezu bez pomoci pedagoga.
- U menších dětí a těch, co si v lezení na strom nejsou jistí, pedagog stojí vždy pod stromem.
- Pedagog zná strom i povrch pod ním.

6.2.4 Pravidla u ohniště a kamen:

- U ohně (i u kamen) jsem vždy s pedagogem.
- Klacky, které oheň již jednou zapálil, v ohni zůstávají.
- Příkládám pouze po domluvě s průvodcem.
- Kolem ohně se pohybuji opatrně, pohybuji se vně posezení kolem ohniště, v klubovně ctím ohrádku okolo kamen.

6.2.5. Pravidla bezpečnosti při práci s dětmi; pedagogy:

- V zázemí mají vždy přehled o všech dětech.
- Při cestě mimo zázemí jde vždy jeden průvodce vpředu a druhý vzadu.
- Pohybujeme se ve dvojicích/trojicích, pouze v lese a po domluvě na jiných místech volně.
- V případě, že je nutné zastavit, zastavuje se vždy celá skupinka.
- Při cestování dopravními prostředky opět první průvodce vystupuje a shromažďuje děti na bezpečném místě, druhý průvodce vystupuje až ve chvíli, kdy jsou všechny děti venku.

6.2.6 Pravidla pro práci s kapesními noži, pilkami a ostatními ostrými nástroji:

- Zpočátku dítě k ořezávání dřeva používá škrabku, po zvládnutí techniky je možné přejít na dětský nůž Opinel s kulatou špičkou.
- S náradím pracuje pouze určitý počet dětí.
- Dítě si nástroj může vzít pouze s dovolením pedagoga.
- Pedagog je vždy u dítěte, který s nástrojem pracuje.

6.2.7 Přítomnost rodičů ve školce

- Rodiče jsou ve školce přítomni pouze po domluvě s průvodcem.
- Rodiče tráví při ranním předání dětí v zahradě jen nezbytně nutnou dobu, pozdraví se s pedagogem, předají důležité informace o zdravotním stavu a psychickém rozpoložení dítěte, umístí tašku s náhradním oblečením do klubovny.
- Rodiče ze zahrady odcházejí nejpozději v 8:30. Po této době již rodiče do školky nevstupují, aby nerušili ranní kruh a usnadnili dětem odloučení.
- Pokud se rodiče opozdí a dorazí s dítětem až v době, kdy již probíhá ranní kruh, počkají před bránou školky, dokud si dítě nepřebere jeden z pedagogů.

6.2.8 Pravidla nás učí a chrání:

- Mám za sebe odpovědnost, rozlišuji rizika a učím se rozpoznávat své hranice.
- Do hry se zapojuji po domluvě.
- Věci si беру se svolením toho, komu patří, nebo si je půjčil přede mnou.
- Respektuji či toleruji přání druhých.
- Vyjadřuji své pocity, učím se říkat druhým konkrétně, co mi vadí, co se mi líbí.